

Påverkar skrivverktygen elevernas skrivutveckling?

En studie om att skriva loggbok med iPad eller penna

Do the writing tools affect the students' writing development?
A study of writing logbook with iPad or pencil

Frida Lindholtz

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Svenska / Grundlärarprogrammet F-3

Avancerad nivå / 30 hp

Handledare: Mikael Kalm

Examinator: Lena Lötmarker

2017-05-30

Abstract

The purpose with this study is to find myself a perception if the tools that are being used in the writing process has any meaning for students' learning. I've choosed to examine two classes in preschool who are working with different tools for writing. One of them is using iPads and the other one is using pencils. The main goal with my survey is to get an understanding whether the logbook and the process that comes with it has any affects from the different tools that are being used in the process of writing in the logbook. Furthermore, I want to see if the students can develop during the writing of the logbook and if the development is dependent on the writing tool used by the student.

The methods I have chosen are qualitative interviews, structured observations and a form of text analysis around the material logbook. My main material is the logbook. I have chosen 2 students from each class whose logbooks I studied from the beginning of the autumn term until today. Interviews were conducted with class teachers from each pre-school class. The two selected students from each class also participated in two interviews. The observations were performed under 8 logbook lessons based on an observation schedule.

As a result, pupils developed no matter what tool they are writing with. What I also found out is that the two tools help to create the basis for writing but with different styles. I realized that the writing tools iPad and pen were difficult to investigate based on one of the syllabus requirements that the study aims at. None of the tools are less good, but it´s about getting teachers to become aware that the tools contribute differently to teaching students writing according to our frameworks. The reason for writing is placed in the early years. This means that students in pre-school have to exercise a lot and must be given the opportunity to try different writing tools to learn to feel safe in using them.

Keywords: Logbook, Digital tools, iPad, Pencil, Scriptural, Pre-school

Sammanfattning

Syftet med undersökningen är att bilda mig en uppfattning om skrivverktygens betydelse för elevers lärande. Jag har valt att undersöka två förskoleklasser som jobbar med olika verktyg i skrivandet. Den ena använder iPad och den andra penna. Huvudmålet med undersökningen är att få förståelse för om metoden loggboken och den process som sker vid skrivandet av den påverkas av det verktyg som eleverna får möjlighet att använda. Vidare vill jag se om eleverna kan utvecklas under skrivandet av loggboken och om även utvecklingen är beroende av det skrivverktyg som eleven använder.

Metoderna jag har valt är kvalitativa intervjuer, strukturerade observationer och en form av textanalys kring materialet loggboken. Mitt huvudmaterial är loggboken. Jag har valt ut 2 elever från varje klass vars loggböcker jag studerat från början av höstterminen tills idag. Genom att gå igenom loggböckerna över skolåret som gått kan jag se om det går att utläsa en progression. Intervjuer genomfördes med klasslärarna från respektive förskoleklass. De två utvalda eleverna från varje klass deltog även i två intervjuer. Observationerna utfördes under 8 loggboks-lektioner med stöd av ett observationsschema.

Resultatet blev att eleverna utvecklas oavsett vilket verktyg de skriver med. Det jag kommit fram till är att de två verktygen hjälper till att skapa grunden för skrivandet men med olika stil. Jag kom till insikt om att skrivverktygen iPad och penna var svåra att undersöka utifrån ett av kursplanens krav som undersökningen syftar till. Inget av verktygen är mindre bra utan det handlar om att få lärare att bli medvetna om att verktygen bidrar på skilda sätt till att lära eleverna skriva enligt våra ramar. Grunden till skrivandet anläggs under de tidiga åren och eleverna behöver bearbeta skriften med hjälp av olika verktyg. Detta innebär att eleverna ska ges möjlighet att öva och pröva olika skrivverktyg för att lära sig känna trygghet i flera sätt att skapa en text.

Nyckelord: Loggbok, Digitala verktyg, iPad, Penna, Skriftspråket, Förskoleklass

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställningar.....	2
2. Teori och forskningsbakgrund.....	3
2.1 Teoretisk utgångspunkt.....	2
2.1.1 Kognitivism	3
2.1.2 Sociokulturell inriktning.....	4
2.2 Skolan	4
2.2.1 Läroplan för förskoleklassen	4
2.2.2 Loggboken	5
2.2.3 Penna och papper	5
2.2.4 Digitala verktyg	6
2.2.5 Verktygens betydelse	7
2.2.6 Skrivandet som kognitiv process.....	8
2.2.7 Hur ska vi lära eleverna att skriva?.....	8
3. Metod och material	9
3.1 Metodval	9
3.2 Urval och representativitet	10
3.2.1 Beskrivning av de två förskoleklasserna	11
3.3 Beskrivning av metoder och genomföranden	11
3.3.1 Observationer	11
3.3.2 Intervjuer.....	12
3.3.3 Loggboken	13
3.4 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet	13
3.4.1 Reliabilitet.....	13
3.4.2 Validitet	14
3.4.3 Generaliserbarhet	14
3.5 Etiska överväganden	14
4. Resultat och analys.....	16
4.1 Observationer	16
4.1.1 Förskoleklass 1	16
4.1.2 Förskoleklass 2	17
4.1.3 Sammanfattning.....	17
4.2 Loggboken	18
4.2.1 Förskoleklass 1	18
4.2.2 Förskoleklass 2	20
4.2.3 Sammanfattning.....	20
4.3 Intervjuer	20

4.3.1 Läraren i förskoleklass 1.....	20
4.3.2 Läraren i förskoleklass 2.....	21
4.3.3 Sammanfattning.....	22
4.3.4 Eleverna i förskoleklass 1.....	22
4.3.5 Eleverna i förskoleklass 2.....	23
4.3.6 Sammanfattning.....	23
5. Diskussion	24
5.1 Slutsats	25
5.2 Reflektioner	26
Referenser	
Bilaga 1- Brev till vårdnadshavare	
Bilaga 2 – Intervjuformulär lärare	
Bilaga 3 - Intervjuformulär elever	
Bilaga 4 – Observationsschema.....	
Bilaga 5-Loggboken i dataskrift av förskoleklass 1.....	
Bilaga 6-Loggboken av förskoleklass 2.....	

1. Inledning

Skolan har ett ansvar att i tidiga stadier utveckla elevernas skriftliga kompetens. Genom att få möjlighet att skriva mycket och ofta kan eleverna utvecklas i sitt skrivande och känna sig tillfreds med sin språkliga förmåga (Skolverket, 2011, s. 9). En vanligt förekommande arbetsmetod, just i tidiga stadier, är en så kallad loggbok. Det är en typ av dagbok där eleverna skriver ett antal meningar varje vecka för att summera vad de har gjort. Eleverna lär sig, genom denna arbetsmetod, att utveckla strategier i sitt skrivande och att behärska en skriftspråklig struktur, som innefattar att eleven kan använda stor och liten bokstav samt punkt. I föreliggande undersökning utreder jag bland annat om det går att se en progression av skriften i loggböckerna och då främst om eleverna är på väg mot kravet som finns i kursplanen för svenska årskurs 1-3.

Av läroplanen framgår att eleverna ska ges möjlighet att använda modern teknik för bland annat kommunikation i skrift (Skolverket, 2011, s. 14). I en del skolor har man integrerat digitala hjälpmedel som dator och iPad i undervisningen. Förutsättningarna i skolorna är olika och lärares förhållningssätt skiljer sig när det gäller digitala verktyg i undervisningen. Läroplanen poängterar att undervisningen aldrig kan utformas lika för alla eftersom skolor väljer att fördela sina resurser olika. Det finns olika vägar att nå målen men det viktigaste är att ta hänsyn till elevernas behov och förutsättningar (Skolverket, 2011, s. 8).

Undersökningen består av jämförelser mellan två förskoleklasser som arbetar med iPad eller penna i skrivundervisningen. Genom undersökningen vill jag utreda om loggboksskrivandet och de skrivverktyg som används påverkar elevernas tankar, känslor och det lärande som sker under skrivandets gång.

1.1 Syfte och frågeställningar

Mitt syfte är att undersöka hur förskoleelevers skrivprocess påverkas av olika skrivverktyg. Mer precist syftar undersökningen till att jämföra två förskoleklasser där eleverna i den ena skriver med penna medan eleverna i den andra skriver med iPad. Målsättningen är att utreda om och i så fall på vilket sätt elevernas skrivutveckling påverkas av de olika skrivverktygen. För att uppfylla syftet har jag formulerat följande frågor som jag besvarar i uppsatsen:

- ▲ Hur fungerar arbetsättet loggboken för att eleverna ska ges möjlighet att tänka, känna och även lära sig i skrivandet?
- ▲ Är det pennan eller iPaden som genom loggboksskrivandet främst bidrar till att utveckla elevens förmåga att använda en skriftspråklig struktur?
- ▲ Vilket förhållningssätt har lärare och elever till de skrivverktyg som används i skrivundervisningen?

2. Teori och forskningsbakgrund

I den här delen redogör jag först för min teoretiska utgångspunkt. Sedan presenteras motiveringar till varför verktygen pennan respektive iPaden är bra för elevers skrivande och ifall de kan påverka elevens skriftspråkliga progression. Genom att härleda detta till teoretiker som Vygotskij och Piaget, kan mina resultat sättas i ett större sammanhang. Vidare ser jag över vad tidigare forskning kunnat visa för att enklare förstå vad det är som styr och även kan påverka elevernas tänkande genom skrivprocessen av loggboken.

2.1 Teoretisk utgångspunkt

Jag utgår från en kognitivistisk syn på lärande som enligt Jean Piaget innebär att vi bör utgå från de aktiviteter som sker i skolan och där barnens samspel är en central del. Vidare anser jag att Vygotskijs teorier om att kunskaper skapas socialt i samarbete med andra är en viktig del av lärandet och anlägger därför en socialkognitivistisk grundhållning. Man brukar tala om Piagets inriktning som kognitiv och Vygotskijs som social (Evenshaug; Hallen, 2001, s. 117-118). Jag har valt att utgå ifrån att synliggöra de kognitiva processerna i skrivandet men med vetskap om att tankar och känslor utvecklas genom social samvaro. Vygotskijs teorier innebär att individen i samspel med andra lär sig att behärska vissa handlingar för att sedan kunna utföra dem själv. Alltså genom socialt samspel kan den vuxne lära barnet hur man använder strategier för att lära sig och dessa strategier kan barnet sedan själv använda i andra sammanhang (Kroksmark, 2011, s. 450-451). Detta överensstämmer till stor del med hur eleverna arbetar i loggboksskrivandet.

2.1.1 Kognitivism

Inom denna tradition intresserar man sig främst för människans kognitiva förmågor och mentala tankeprocesser. Aspflo (2007, s. 2) beskriver kognitivismen som en teori vilken utgår från att barnen har en egen drivkraft att söka kunskap och erfarenheter. Aspflo menar vidare för att utveckling ska kunna ske måste elevens mognad ske i takt med den, till nästa utvecklingsstadium. Piagets teorier om kognitiv utveckling har kritiserats av forskare genom åren vilka menat att dessa inte tar hänsyn till social interaktion till exempel von Glasersfeldt (1995, s.7). Vad de flesta forskare menar bland annat Lindö (2002, s. 16) är att den här

inriktningen istället fokuserar på elevens kognitiva utveckling, den inre processen, men även på hur individen samspelar med omgivningen.

2.1.2 Sociokulturell inriktning

Vygotskij är upphovsman till det som kallas den sociokulturella inriktningen av kognitivism. James V. Wertsch (1998, s. 24) har tolkat Vygotskijs teorier och menar att det sociokulturella perspektivet i stora drag innefattar mänskliga handlingar där även tänkandet ingår som en del i handlingen. Kärnan i det sociokulturella perspektivet finner vi i den miljö där dessa handlingar utspelar sig (Wertsch, 1994, s. 203). Evenshaug och Hallen (2001, s. 135-136) menar att Vygotskijs slutsats om kulturens påverkan på tänkande är att kognitionen hos varje människa är sociokulturellt grundad. Detta betyder att barnen behöver vägledning genom det kognitiva området av mer erfarna personer för att komma vidare genom varje utvecklingszon.

2.2 Skolan

Här presenterar jag de delar som berör skolan. Först visar jag vad läroplanen för förskoleklassen säger om olika verktyg för skrivande. Jag presenterar därefter en definition av loggboken som är mitt huvudmaterial samt pennan och iPaden som skrivverktyg.

2.2.1 Läroplan för förskoleklassen

Ett mål efter genomgången grundskola är att man ska kunna använda sig av modern teknik vid lärande och kommunikation. Av läroplanen för förskoleklassens syftesdel framgår det att eleverna ska förberedas genom att i undervisningen arbeta så att vi kan se progression och utveckling vidare mot nästa årskurs. Vidare framgår av det centrala innehållet att digitala verktyg ska användas i undervisningen, både för skrivande och skapande, men även som förberedelse för vidare årskurser. Att kunna uttrycka sig genom olika former är centralt i förskoleklassens läroplan. Det som framgår av det centrala innehållet i läroplanen för förskoleklass är att undervisningen ska innehålla berättade texter, kommunikation, ord och begrepp inom områden som är bekanta för eleven. I läroplanen för förskoleklassen finns inga krav (Skolverket, 2016). Vad gäller för kursplanen i svenska årskurs 1-3? I kursplanen för svenska årskurs 1-3 syftesdel står det att eleven ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda en språklig struktur. Vidare i det centrala innehållet står det att eleverna ska lära sig använda en skriftspråklig struktur vilket bland annat innefattar att skriva med stor och liten bokstav samt punkt genom handstil men även på dator (Skolverket, 2011, s. 222-223). Syftesdelen och det centrala innehållet liknar varandra i läroplanen för förskoleklassen samt

kursplanen i svenska för årskurs 1-3, men skiljer sig nivåmässigt. Kraven är det som skiljer dessa betydligt åt. Där står det att eleverna efter årskurs 3 ska kunna skriva med läslig handstil och på dator samt kunna använda stor bokstav och punkt i texterna (Skolverket, 2011, s. 227).

2.2.2 Loggboken

En loggbok är skriven som en dagbok i vilken eleven berättar om vad som har hänt till exempel under veckan som gått. I mina två utvalda förskoleklasser summerar läraren först upp de tre viktigaste händelserna under veckan som gått med hjälp av eleverna. Läraren skriver sen upp dem på tavlan eller smartboarden för att alla elever ska kunna skriva av i sin bok. Loggboken används ofta i skolor och då även som hemläxa där det kan handla om att läsa en bok och föra loggbok om just den under en veckas tid (Trageton, 2014, s. 180). Utifrån Mikhail Bakhtin (1895-1975) och Lev S. Vygotskijs (1896-1934) teorier har grunden lagts för detta arbetssätt. Bakhtin menar att utveckling sker genom vardagserfarenheter och dialoger som uppstår (Molloy, 2008, s.290). Molloy (2008, s16) beskriver hur loggboken fungerar som ett redskap för att uppmärksamma elevernas lärandeprocess och läs- och skrivutveckling. Molloy menar även att alla får möjlighet att göra sig hörda genom att skriva i sin loggbok. Det viktigaste, som Molloy anser kommer av att skriva loggbok, är att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt lärande men även att de utvecklar sitt tänkande kring den processen som lärandet sker i (Molloy, 2008, s.31). Pauline Gibbons (2013, s. 113-115) betonar användandet av texter som bygger på elevernas egna erfarenheter. Gibbons menar att i det tidiga skedet av skolåren kan loggboksskrivandet vara ett bra val i undervisningen för att stötta elevers skrivande.

2.2.3 Penna och papper

Skrivandet har förändrats mycket men fyller en viktig funktion i dagens samhälle. Taube (2011, s. 59) skriver att det förr i tiden fanns särskilda lektioner för att lära sig skriva väl som syftade till att eleverna skulle utveckla en fin handstil. Idag skriver vi istället på dator eller iPad vilket har bidragit till att själva handstilen inte anses lika viktig. Trageton (2014, s. 185) menar att handskriftens viktigaste del är formandet av bokstäver. Taube (2011, s. 34) menar dock att själva skrivandet av bokstäver och ord tar så mycket av uppmärksamheten att barnens metakognitiva förmåga, alltså förmågan att styra sitt eget tänkande, gör att barns skrivande och formande av bokstäver hämmar utvecklingen av de kognitiva processerna, tänka, känna

och handling. Loggboken som arbetsmetod innebär att eleverna förväntas kopiera det som läraren skriver på tavlan (Säljö, 2011, s. 19). För att kunna utveckla en skriftspråklig förmåga måste skrivandet vara roligt och ses som någonting positivt för eleverna. Det är även viktigt för deras sociala och kognitiva utveckling menar Strömquist (1993, s. 13). En liknande del finns i läroplanen som säger att ett lustfyllt lärande bör utgöra en del av grunden för skolans verksamhet (Skolverket, 2011, s. 13).

2.2.4 Digitala verktyg

Idag är det fokus på metoder och modeller för att undervisningen ska möjliggöra bästa möjliga lärande för eleverna. Redan i förskolan bör vi arbeta med förebyggande metoder för att hjälpa och stötta eleverna genom läs- och skrivutvecklingen så att de inte tappar självförtroendet menar logopeden Johanna Kristensson (Jämterud, 2015). Hon har under många år utrett elever som har svårigheter med att använda språket och kommit fram till att digitala verktyg, som det idag finns ett stort antal av, kan hjälpa och stötta eleverna även under deras tidiga lärande. Dessa verktyg kan kompensera det vanliga traditionella skrivandet, de utvecklar kunskaper som eleverna redan har och vi kan även använda dem förebyggande i undervisningen för att skrivandet ska kunna utvecklas. Vilka insatser och hjälpmedel som är möjliga att genomföra eller införa i en skola styrs av behov, förutsättningar och situationer. Kristensson (Jämterud, 2015) menar att lärare ska ha en medvetenhet om att målet med användandet av digitala verktyg inte är att jobba med dem utan att de är verktyg som kan hjälpa eleverna att utvecklas. Vad Kristensson vill säga är att dessa verktyg inte har något egenvärde men att lärare borde inse nyttan med digitala verktyg. Så här säger Jane Brodin (2016), professor vid Stockholms universitet:

Framtidens skola är för mig en skola baserad på vetenskaplig grund och med ambitioner att ta tillvara alla barns förmågor och förutsättningar, till exempel genom att använda IKT (informations- och kommunikationsteknik) [Brodin, 2016].

Brodin (2016) anser att lärare har svårt att se teknikens möjligheter och att IKT, alltså informations- och kommunikationsteknik, används alltför sällan i undervisningen. Hon menar att det är rektorerna som bör väcka lärarnas medvetenhet om behovet av att ha en digital kompetens idag (Brodin, 2016). Det behövs mera stöd för att den digitala utvecklingen ska gå

framåt. Eleverna lever redan med teknik i sin vardag och för att även kunna lära sig använda den i sitt lärande krävs det att lärare förbättrar de tekniska och didaktiska kunskaper som behövs för att vägleda eleverna (Pålsson, 2015). Liberg (2007, s. 26) menar att IKT-mediet ger helt andra möjligheter än penna- och pappermediet eftersom läsandet och skrivandet hamnar i ett meningsskapande som stöds av flera sinnesintryck och upplevelser, något vi kan kalla multimodalt.

2.2.5 Verktygens betydelse

Nordmark (Leijon, 2016) och Kristensson (Jämterud, 2015) har likt Vygotskij talat om de verktyg som har betydelse för elevernas inläring. Skillnaden är att Nordmark och Kristensson skriver om dagens digitala verktyg medan Vygotskij skriver om kulturella verktyg. Digitala verktyg kan ses som en sorts kulturella verktyg då definitionen av dessa kan vara att de ska bidra till att lära barnen vad och hur de ska tänka (Evenshaug; Hallen, 2001, s.135). Nordmark, Kristensson och Vygotskij anser dock att en stor del av skolans uppgift är att skapa handlingar med hjälp av dessa verktyg, oavsett digitala eller kulturella (Kroksmark, 2011, s. 454; Leijon, 2016; Jämterud, 2015). Det Vygotskij tydliggör är att samspelet mellan människa och verktyg är centralt i ett sociokulturellt perspektiv, som hans teorier bygger på. Verktygen är beroende av att vi använder dem och vi skulle vara begränsade utan dem (Kroksmark, 2011, s. 453). En ömsesidig relation som var lika viktig under hans tid som nu men där nya verktyg tagit sin plats.

Lövgren (2009, s. 11) menar att digitala verktyg underlättar arbetet för eleverna på många sätt. Hon menar bl.a. att eleverna slipper bli trötta i handen, att alla kan läsa allas texter och att istället för att fokusera på att forma bokstäver kan eleverna dela med sig av sina tankar. Hennes motto är att var sak har sin plats och att skrivandet med pennan blir en senare fråga. Om jag ser till Liberg (2007, s. 27-28) så menar hon att en viktig förutsättning i den grundläggande skrivinläringen är att eleverna får använda sig av skrivpapper och penna. Dessa skillnader som återfinns i litteratur och forskning visar att förhållningssätt bidrar till att skapa olika förutsättningar för elevers skriftspråkliga utveckling. En fördel är att pennan kräver att eleverna utvecklar strategier i skrivprocessen för att bl.a. kunna strukturera och fokusera sitt skrivande (Strömquist, 2014, s. 63). Detta är något som kursplanen har som krav när eleverna slutar årskurs 3 (Skolverket, 2011, s. 227). Nackdelen med att skriva för hand är

att det tar tid och att tankarna redan börjar kring själva skrivuppgiften och slutar först när texten formulerats (Strömquist, 2014, s. 61). Det som kan ses som en nackdel med användandet av iPad i skrivandet är något som Strömquist (2014, s. 92) tar upp, vilket är att en bra text bör spegla sin författares sätt att uttrycka sig det vill säga personlighet i texten. Fördelen är att digitala verktyg skapar en text som alla kan läsa och som innehåller den struktur som krävs. Frykholm (2007, s. 106) menar att digitala verktyg erbjuder nya möjligheter för elever som har det svårare att lära sig läsa och skriva.

2.2.6 Skrivandet som kognitiv process

Genom Roz Ivanics (2004, s. 223) forskning identifieras olika diskurser om hur vi ser på och talar om skrivande och skrivundervisning. En av diskurserna handlar om de kognitiva processer som sker hos eleven. Dessa processer innefattar bland annat tankarna i elevens huvud, alltså den mentala processen, men även det deltagande varje elev har i svenskundervisningen tillsammans med lärare och kamrater, samvaron, det vi kan kalla den sociala processen. Ivanic pratar om de kognitiva och sociala processerna som en helhet som måste fungera ihop för att elevers skrivande ska kunna utvecklas (Wengelin, 2013, s. 147-148).

2.2.7 Hur ska vi lära eleverna att skriva?

Det krävs tidiga insatser för att alla ska ha möjlighet att lära sig skriva. Det handlar om att redan i de tidiga åren arbeta förebyggande med verktyg som digitala resurser vilka kan användas för att stötta och hjälpa eleverna vidare i sin språkutveckling. Alla kan ha hjälp av verktygen och inte bara de eleverna som är svaga i sin språkutveckling (Jämterud, 2015). Taube anser att lärarens mål bör vara att eleverna ges möjlighet att tillägna sig båda skrivsätten (Taube, 2011, s. 67). Skrivandet bör även ingå i meningsfulla sammanhang som eleverna kan relatera till för att de skrivna texterna ska fungera som verktyg för lärandet (Liberg, 2010, s. 75). Strömquist (2014, s. 11) menar att skrivandet med penna är ett hantverk som lärs in och utvecklas genom övning. Hon menar att det krävs även vilja och förebilder för att utvecklas i skrivandets hantverk.

3. Metod och material

I denna del redogör jag för den metod jag valt och det material jag samlat in. Eftersom min teoretiska utgångspunkt är från ett socialkognitivt perspektiv behöver jag komma nära elevernas tankesätt. Därför har jag valt metoder som kan synliggöra hur processerna att tänka, känna och lära fungerar under loggboksskrivandet. Först presenterar jag metodvalet. Sedan beskriver jag metoderna, materialet och genomförandet. Därefter följer beskrivningar av det urval som jag gjort där även en del om de två förskoleklasserna finns med. Efter detta ställs begreppen reliabilitet, validitet och generaliserbarhet i förhållande till undersökningen. Till sist tar jag upp de etiska ställningstaganden jag gjort genom undersökningen.

3.1 Metodval

Jag valde att använda strukturerade observationer och kvalitativa intervjuer. Jag gjorde även en form av textanalys av materialet loggboken. Mitt syfte var att under observationerna komma åt elevernas tankesätt under loggboksskrivandet samt förstå lärarens betydelse i processen. Genom intervjuerna ville jag få förståelse för lärarnas och elevernas förhållningssätt till skrivverktygen. Mitt huvudmaterial var loggboken. Genom att studerat två elevers loggböcker över året som gått blev förhoppningen att kunna se en progression.

En fördel med kvalitativa metoder är, enligt Stukát (2005, s. 33), att de ger en djupare förståelse av det som undersöks. Jag valde att genomföra en strukturerad observation eftersom jag ville komma nära elevernas tankesätt under loggboksskrivandet. Genom att göra ett observationsschema kunde jag strukturera upp observationen vilket har hjälpt mig att uppfylla syftet. En nackdel med att välja observation som teknik för att samla in information är att den är tidsödande. En stor fördel med att genomföra observationer är dock att den observerade är där i samma stund som beteenden och skeenden inträffar (Patel; Davidson, 2011, s. 91). Detta kan samtidigt vara en nackdel menar Stukát (2005, s. 33) eftersom det är upp till den som undersöker att tolka det observerade. Resultatet blir därmed beroende av vem som utför undersökningen.

Ytterligare en teknik som var lämplig för min undersökning var intervjun. Syftet med intervjuerna var att kunna identifiera och upptäcka egenskaper hos lärarnas men även i

elevernas förhållningssätt till verktygen som används vid skrivandet av loggboken. Eftersom kvalitativa intervjuer inte är speciellt strukturerade kan den som blir intervjuad svara med egna ord vilket på så vis genererar ny information. Vi kan aldrig avgöra vad som är det sanna svaret på en fråga genom en kvalitativ intervju utan varje svar är unikt (Patel; Davidson, 2011, s. 82). Därför blir fördelen att informationen inte är någon annan information lik vilket innebär att resultatet i min undersökning blir något nytt som skolor och lärare kan jämföra med. En nackdel är att intervjun tar tid att förbereda, genomföra och bearbeta (Ejvegård, 2009, s. 51). Något som är en stor fördel inför en kvalitativ intervju är att forskaren har förkunskaper och är förberedd inom området. Eftersom jag valde att genomföra observationerna först medförde det att jag fick ett underlag inför mina intervjuer (Patel; Davidson, 2011, s. 83).

De två utvalda elevernas handskrivna loggböcker har fördelen att jag kan utreda det som studien bl.a. syftar till, att se om eleven gör någon progression i användandet av en skriftspråklig struktur under året som gått. Genomgående i undersökningen är största fördelen med loggböckerna som material att de innehöll meningar som var uppbyggda med hjälp av två olika skrivverktyg. Det blev en jämförelse som bidrog till ett intressant och samtidigt aktuellt resultat.

3.2 Urval och representativitet

Valet jag gjorde var att utgå ifrån en förskoleklass som använder penna och papper och en annan förskoleklass som använder iPad för att skriva sin loggbok. Jag ville studera skrivandet av själva loggboken och vilket av verktygen som fungerar bäst för att eleverna skulle visa en progression i användandet av språkets struktur. Jag har även undersökt om eleverna ges möjlighet att använda sina kognitiva processer, att tänka, känna och lära, i skrivandet av loggboken. Jag valde två skolor som ligger i varandras omnejd, samma område och kommun eftersom dessa förmodligen har likvärdig socioekonomisk bakgrund. Jag har anknytning till skolorna då jag gjort min ena praktik på en av skolorna och själv gått i den andra skolan som barn. Lärarna valde jag därmed efter jag valt ut skolorna. Dessa två individer är 55 år respektive 59 år. De har båda jobbat i över 25 år vilket kan bidra till ett mer representativt urval. Urvalet borde även till viss del vara representativt eftersom jag valde att observera lika många flickor som pojkar bland eleverna. Jag valde även att göra så i intervjuerna. Då eleverna är födda samma år är de jämnåriga.

3.2.1 Beskrivning av de två förskoleklasserna

Förskoleklass 1: Denna skola är en kommunal skola med två parallella förskoleklasser där det går 20 elever i varje. Jag har studerat den ena klassen. Alla elever har tillgång till iPads i den dagliga verksamheten. Klassen arbetar i smågrupper under veckan. I varje klass finns en klasslärare samt en fritidspedagog som fungerar som resurs.

Förskoleklass 2: Finns i en kommunal skola med två parallella förskoleklasser där det går 15 elever i den ena och 17 i den andra. Jag har studerat den med 17 elever. I den här skolan har förskoleklasserna samt lågstadiet ingen tillgång till iPads i den dagliga verksamheten utan skriver istället med penna. Här arbetar man i gruppsystem vilket innebär att eleverna blandas och delas upp i tre grupper som är fasta. De går då runt mellan tre olika stationer där olika lektioner genomförs. Även här finns en klasslärare i varje klass och en fritidspedagog som hjälper till ibland. Här finns det extra stöd att tillgå för de elever som behöver det.

3.3 Beskrivning av metoder och genomföranden

I den här delen beskriver jag varje metod samt hur dessa genomförts. Jag hänvisar även till varje bilaga som hör till respektive metod. Innan jag genomförde mina metoder skickades ett e-brev (se bilaga 1) ut till de två skolorna där jag fick ett godkännande att genomföra undersökningen. Här förklarade jag undersökningens syfte och redogjorde för hur jag skulle genomföra den.

3.3.1 Observationer

En observation får inte vara slumpmässig då den används i vetenskapligt syfte (Patel; Davidson, 2011, s. 91). För att strukturera observationerna satte jag ihop ett observationsschema (se bilaga 4). Detta material blev värdefullt och besvarade främst en av mina frågeställningar. En viktig sak vid observationer i klassrummet är att tydligt visa och förklara vilken roll jag som observerar har så att man inte hjälper eleverna och svarar på frågor istället för att observera (Johansson; Svedner, 2010, s. 49). Genom att jag utgår ifrån att synliggöra elevernas kognitiva delar av skrivandet, som innefattar att tänka och känna men även att lära sig måste jag komma nära elevernas tankar. Mina teoretiska utgångspunkter inom socialkognitivismen påverkar hur jag tolkar det jag ser i klassrummet.

Observationerna genomfördes på båda skolorna under de lektioner som de utvalda eleverna skrev i loggboken. Eleverna valdes ut av respektive lärare med hjälp av vetskap om elevernas skiftspråkliga förmåga och utifrån min undersöknings syfte. Totalt observerade jag de två utvalda elever under 4 lektioner i en förskoleklass och likadant i den andra förskoleklassen. Vid dessa åtta lektioner satt jag vid en av de fyra utvalda elevernas sida för att komma nära processen. Trots ansträngningar att bara vara en observatör tillät jag mig att, till viss del, vara en deltagande observatör.

3.3.2 Intervjuer

Jag har valt att genomföra kvalitativa intervjuer. Det innebär att den svarande ges utrymme att svara med egna ord (Patel; Davidson, 2011, s.). I mina intervjuer valde jag att föra anteckningar istället för att spela in intervjun direkt. Ett problem med att spela in intervjuer har lyfts fram av Ejvegård (2009, s. 52) som menar att den som blir intervjuad kan bli mer försiktig i sina svar. När jag var klar med en intervju satte jag mig enskilt och samlade ihop anteckningar och tankar. Sen spelade jag in mig själv och det som kommit fram under intervjun. För att undvika missförstånd skrev jag även ut materialet som jag sammanställde efter inspelningen och sände det till den intervjuade så att personen i sin tur kunde rätta mig eller ändra något som den inte tyckte stämde (Vetenskapsrådet, 2002, s. 15). Dock fick jag inga förslag till ändringar utan de ansåg att jag hade fått fram ett material som stämde med deras svar. Frågorna som lärarna fick återfinns i bilaga 2 och de som eleverna fick i bilaga 3.

Intervjuerna genomförde jag efter några observationstimmar i klassrummen med de två utvalda eleverna från respektive klass och lärarna från respektive klass (Patel; Davidson, 2011, s. 83). De två elev-intervjuerna genomfördes parvis eftersom de annars kanske hade tvekat. Genom att jag observerade innan blev jag bekant med elever och lärare i klassen. Innan varje intervju inleddes upplyste jag personerna om att intervjun endast kommer att behandlas av mig samt att allt är anonymt. Efter första intervjun kom jag till insikt om att huvudfrågornas följdfrågor var bra uppbyggda utifrån det jag vill kunna besvara genom min undersöknings syfte. Vidare genom de tre resterande intervjuerna kände jag att jag blev allt mer säker i min roll som intervjuare, vilket jag även tror de svarande kände.

3.3.3 Loggboken

Mina 4 utvalda elevers loggböcker har jag studerat från hösten 2016 tills idag våren 2017. Detta ser jag som mitt huvudmaterial. Det är två handskrivna versioner (se bilaga 6) men även i två dataskrivna versioner (se bilaga 5). Loggböckerna är lika varandra vilket gör dem till ett utmärkt material att jämföra. Skillnaden är att eleverna från de två klasserna använder olika verktyg i skrivandet. De digitala loggböckerna ser, till skillnad från de handskrivna, i princip lika ut i varje bok. Ibland har någon missat stor eller liten bokstav och punkt men i övrigt är de flesta lika. Jag kan använda både den digitala och handskrivna loggboken för min andra del av syftet som är att urskilja om eleverna har utvecklats i sin medvetenhet om skriftspråkets struktur.

3.4 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

Här tar jag upp olika faktorer som kan ha påverkat resultatet, samt resultatets trovärdighet. Avslutningsvis redogör jag för resultatets generaliserbarhet.

3.4.1 Reliabilitet

För att min undersökning ska anses ha god reliabilitet ska den vara tillförlitlig och visa det som jag tänkt mig (Patel; Davidson, 2011, s. 103, 105). Min undersökning utgår ifrån fyra jämnåriga elever som går i två skolor inom samma kommun. De loggböcker jag valt att studera är lika varandra. Allt detta bidrar till en hög reliabilitet. De observationer jag gjorde i de två förskoleklasserna följde samma upplägg vilket borde vara en fördel för undersökningen samt ge en noggrann mätning. En av lektionerna jag observerade inföll precis innan påsklovet vilket bidrog till oordning i klassen till skillnad från övriga lektioner jag observerade. Under observationerna var det svårt att inte synas vilket ledde till att det första observationstillfället mest blev ett tillfälle att visa upp mig och prata med nyfikna elever. Efterhand kändes det som om de inte längre brydde sig och istället fokuserade på sitt arbete.

Intervjuerna hade också samma upplägg. Frågorna var desamma för respektive lärare och för de utvalda eleverna från varje klass. Det gör att det blir en rättvis jämförelse dem emellan. Jag vet med mig att jag kan ha påverkat de intervjuade omedvetet då det är svårt att uppträda exakt likadant under flera tillfällen. Detta kan till viss del bidra till att min undersökning kan

anses ha en låg reliabilitet vilket jag är medveten om (Patel; Davidson, 2011, s. 105).

3.4.2 Validitet

För att min underökning ska anses ha god validitet eller trovärdighet måste resultatet innehålla det som jag avsett att mäta (Patel; Davidson, 2011, s.105). Som stöd under observationerna hade jag mitt schema. Det var bra att hela tiden kunna luta sig tillbaka emot detta för att undersökningen genomgående skulle kunna hålla samma fokus. Det bidrar till att undersökningen kan anses ha en hög validitet, det vill säga, att jag undersöker det som jag avser att undersöka. Något som jag valde att göra var att ge lärarna en kopia av observationsschemat både innan och efter varje observationstillfälle. Det kändes bra att dela med sig men även skönt om de hade synpunkter eller frågor att komma med. Mitt observationsschema och resultaten från observationerna har alltså tolkats av lärarna också genom att de har fått granska dokumenten. Detta gör att trovärdigheten borde bli större då fler personer har samtyckt (Patel; Davidson, 2011, s. 104). I 3.3.2 beskrev jag mitt val i att inte spela in intervjuerna utan endast föra anteckningar med penna och papper. Detta kan ha lett till ett resultat med lägre validitet då jag kan ha formulerat mig annorlunda mot hur de svarande gjorde.

3.3.3 Generaliserbarhet

Som jag tidigare nämnde så är kvalitativa metoder främst användbara när vi ska få fram unika resultat. Det är alltså svårt att generalisera ett resultat som kommit fram genom kvalitativa metoder då det som kommit fram i min undersökning inte gäller alla förskoleklasser inom området eller alla lärare på de skolor jag valt. Det kan absolut behövas en större bredd genom hela undersökningen för att få fram resultat som har hög generaliserbarhet. Samtidigt är det som jag fått fram något som är specifikt för just skrivverktygens påverkan genom skrivprocessen. Detta gör att resultatet till viss del kan ses som generaliserbart. Jag har fått fram resultat som kan gälla även för andra elever som jobbar med att utvecklas i sitt skrivande genom loggboken. Något som såklart påverkar är att endast två elever från varje klass har undersökts. Anledningen till att det bara är två elever från varje klass beror på uppsatsens omfattning. Detta, måste nog framhållas, är arbetets största svaghet.

3.5 Etiska överväganden

I Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (2002, s. 5-6) ingår två krav, ett för forskningen i sig och ett för individens skull. Forskningskravet innebär att det är viktigt ur ett

samhällsperspektiv att forskning bedrivs. Individskyddet innebär att ingen individ får kränkas eller utsättas för skada. Det här kravet är utgångspunkten för forskningsetiska överväganden och kan förstås genom fyra huvudkrav. Det första kravet kallas informationskravet och innebär att forskaren måste upplysa deltagarna om syftet med forskningen. Vidare måste deltagarna förstå villkoren för att delta och att det är frivilligt. För att uppfylla detta krav har jag, innan min undersökning inleddes, besökt båda klasserna och kortfattat beskrivit vad det är jag ska undersöka, hur jag ska göra det, vad deras deltagande i undersökningen innebär och att det är frivilligt. Jag klargjorde även att de när som helst kan säga ifrån att de inte vill vara med. I samband med detta besök lämnade jag en blankett med samma information samt mina kontaktuppgifter (se bilaga 1). Jag och de två lärare som arbetar i respektive undersökningsklass kom fram till att de skulle ta hand om all information till föräldrar eller vårdnadshavare. Lärarna behöll några kopior av mitt dokument med en beskrivning av undersökningen som de fick lämna över till föräldrar som ville veta mer. Därmed uppfyller jag samtyckeskravet med min undersökning (Vetenskapsrådet, 2002, s. 9). Det visade sig även att nästan alla föräldrarna ville veta mera om undersökningen och i vilken utsträckning deras barn skulle vara en del av den vilket gjorde att de vidare fick skriva under ett samtycke till att deras barn fick medverka.

Vad gäller konfidentialitetskravet, med vilket man menar att vi bör ingå ett avtal om tystnadsplikt rörande identifierbara personer som deltar, känner jag att det inte aktualiseras i någon större utsträckning för min undersökning. Jag har använt andra namn på eleverna och lärarna, liksom på skolan (Vetenskapsrådet, 2002, s. 12). För övrigt är den information jag vill få fram genom undersökningen inte etiskt känsligt för någon individ utan snarare är tanken att se om eleverna ges möjlighet att utveckla nödvändiga förmågor genom den valda undervisningsmetoden.

Nyttjandekravet handlar om de uppgifter vi samlar ihop om personerna genom undersökningen, och att de endast får användas i vårt forskningssyfte (Vetenskapsrådet, 2002, s. 14). Det innebär att jag inte får dela med mig av uppgifterna utan att de endast får användas för min undersöknings syfte.

4. Resultat och analys

I det här avsnittet presenterar jag och analyserar de resultat jag fått fram genom att observera de utvalda eleverna i klassrummet och studera deras loggböcker samt de fyra intervjuer jag genomfört. Jag har valt att beskriva de två förskoleklasserna som förskoleklass 1, den som använder digitala verktyg, och förskoleklass 2, den som använder penna och papper.

4.1 Observationer

I detta avsnitt skriver jag om hur de fyra utvalda eleverna beskrev sina känslor, tankar samt även hur jag tolkade själva lärandet när de skrev loggbok. Svaren fick jag fram genom att föra samtal med varje elev under skrivprocessen och genom att jag samtidigt studerade eleven. Jag var ute på skolorna under totalt åtta loggboks-lektioner. Avsnittet är uppdelat efter tankar, känslor och lärande som jag utgick ifrån i observationsschemat (se bilaga 4). De didaktiska frågorna vad, hur och varför hjälpte mig få svar på vad dessa kognitiva delar har för betydelse i skrivandet.

4.1.1 Förskoleklass 1

Läraren började med att dela ut iPads till alla elever. De skulle starta och gå in i skrivprogrammet. Därefter skulle de lägga händerna i knät för att visa att de var redo. I den här klassen tänkte elev 1 på vad som varit roligast att göra av de tre meningar som läraren skrev på smartboarden. Den meningen ville eleven skriva först. Eleven tänkte helt klart med hjärtat och skrev den mening som betydde mest först. Elev 2 ville bara skriva och skrev fort av meningarna. Fokus låg på att knappa in orden snabbt. Jag kände en tävlingsinstinkt och att eleven var en del av en tävling. Eleven förklarade att de ibland fick spela spel på iPaden om de blev klara i god tid, vilket gjorde hela bilden klar för mig. Eleven skrev vid varje observation korrekt av enligt de ursprungliga meningarna. Efter dessa observationer insåg jag att eleverna måste tänka och känna något för det som ska göras för att på det sättet tillgodogöra sig lärandet. På iPad är fokus inte forandet av bokstäver utan istället att försöka skapa korrekta meningar.

Elev 1 beskrev sina känslor för meningen ifråga. Mest tror jag att eleven var glad över att känna en relation till det som stod skrivet på smartboarden. Elev 2 beskrev mest sina känslor för iPaden. Hen riktigt sprudlade av energi när vi pratade om den.

När det kommer till lärandet handlar det för elev 1 till stor del om det jag nämnde ovan det vill säga att eleven kan relatera till det som står skrivet. Skrivandet placeras i en för eleven viktig kontext. Elev 2 gillar att arbeta snabbt och visar att den behärskar det genom att skriva efter en korrekt struktur. IPaden är viktig för eleven och bidrar till att göra lärandet till en positiv erfarenhet.

4.1.2 Förskoleklass 2

Här delades loggbok och penna ut först när läraren skrivit klart meningarna på tavlan. Elev 1 tänkte på var hen skulle börja skriva i boken. Jag märkte att eleven var noggrann och inte ville riskera att göra fel utan hellre frågade läraren. Elev 2 gav uttryck för att inte kunna skriva sådana små bokstäver som läraren gjorde. Eleven skrev istället sina meningar med versaler. Här gick fokus till att forma bokstäver. De flesta elever vill göra så bra ifrån sig som möjligt vilket bidrar till en process av tankar, känslor och slutligen ett lärande som bildar en helhet i skrivandet. Av naturliga själ kan det vara svårt att separera tankar och känslor i skrivprocessen vilket gör att jag vill påminna om att detta är tolkat från mitt perspektiv.

Jag kunde se att elev 1 hade en djup känsla samt tanke i sin noggrannhet. Genom att eleven får feedback av läraren växer den i sitt lärande och kan lära sig skrivandets principer. Elev 2 var fokuserad på att forma rätt bokstäver vilket gör att elevens känslor samt även tankar kretsar runt att ännu inte klara av en skriftspråklig struktur. För den här eleven är feedback också en viktig del för att utvecklas i sitt lärande. Det är viktigt att eleverna får bekräftelse på vad de gör.

Lärandet som båda eleverna tillägnar sig är beroende av lärarens återkoppling. Elev 1 lär sig att skriva efter rätt struktur genom att få återkoppling under processens gång. Elev 2 lär sig genom att i sin takt få testa sig fram mellan stora och små bokstäver med hjälp av lärarens stöd. Bekräftelse är viktig för eleverna och skapar en medvetenhet om deras lärande.

4.1.3 Sammanfattning

Det som framkommit som en likhet mellan skrivverktygen är att eleverna kan tänka, känna samt lära sig något genom att använda dem. De tankar och känslor som utvecklas vid användandet av iPad respektive pennan är dock av olika karaktär eftersom de till stor del styrs av den skrivprocess som skrivverktyget skapar. Detta innebär även att lärandet är format efter

skrivverktyget och de möjligheter som det bidrar till. Skillnaden blir att de elever som skriver på iPad kan tänka mer runt själva skrivandet medan eleverna som skriver med penna måste fokusera på formandet av bokstäver. Genom att eleven får bekräftelse på sin text utvecklas känslor både i skrivandet med penna och iPad. Detta leder till att eleven lär sig att känna trygghet i användandet av ett skrivverktyg.

Det lärande som kan synliggöras skiljer sig. När eleverna skriver med penna kan vi i skrivandets stund se vad eleven behöver hjälp med. Vid skrivande med iPad får vi istället observera hur de knappar in rätt bokstav i rätt ordning, byter rad och använder sig av kommandot för stor bokstav. Slutsatsen blir att genom observationer ser vi allt som sker just i skrivandets stund. Fördelen blir att vi kan hjälpa våra elever framåt i skrivprocessen samt se hur iPad respektive pennan påverkar elevens skrivande.

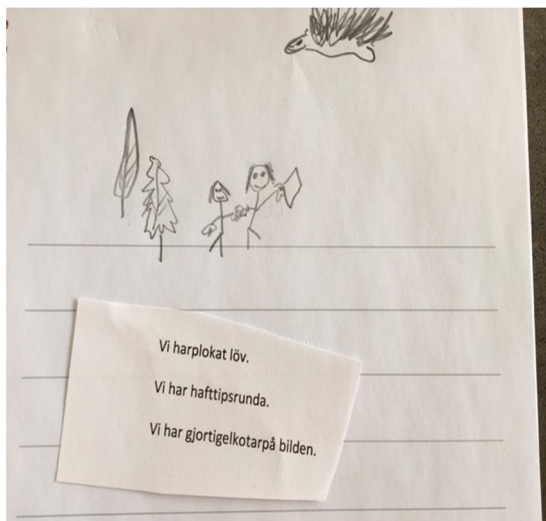
4.2 Loggboken

Här redogör jag för min studie av de utvalda loggböckerna.

4.2.1 Förskoleklass 1

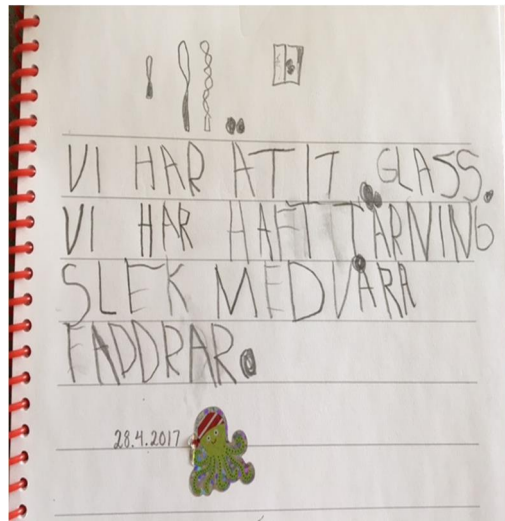
Eleverna i förskoleklass 1 skriver loggböcker med iPad. Dessa utskrifter sätts samman i en bok där eleverna själva kan rita en eller flera bilder till texten under arbetets gång. Eleverna klistrar alltså själva in utskriften d.v.s. de meningar som de själva skrivit av från smartboarden.

Jag valde att studera två loggböcker från varje förskoleklass. Boken är en vanlig skrivbok i A5 format. Eleverna behärskar stor och liten bokstav liksom även punkt. Det finns några små fel. Elev 1 missar att göra mellanslag mellan orden i början av året och missar ibland någon bokstav. Elev 2 missar punkten en hel del i början av läsåret men gör i övrigt inga större fel. Längre fram på läsåret uppfyller båda eleverna kravet som finns i kursplanen för svenska årskurs 1-3 det vill säga att behärska användandet av en skriftspråklig struktur, men endast vad jag vet med iPad. Arbetssättet fungerar bra då eleverna gör vad som förväntas. Progressionen av strukturen i språket är svår att urskilja i dataskrift eftersom det mesta ser likt ut.

Hösten 2016 elev 1 förskoleklass 1.

(Se bilaga 5).

Våren 2017 elev 2 förskoleklass 2.

(Se bilaga 6).

4.2.2 Förskoleklass 2

I den här klassen är loggböckerna skrivna med penna. Eleverna skriver meningarna direkt på ena sidan av boken och ritar en bild på den andra, ibland är bilden på samma sida som texten. En vanlig skrivbok i A5 format används. Även i den här klassen undersöker jag två loggböcker. Syftet är detsamma som jag beskrev ovan, det vill säga att undersöka hur eleven använder sig av den skriftspråkliga strukturen (främst punkt och stor bokstav i början på meningar).

I dessa handskrivna loggböcker märker jag direkt att det blir mer intressant att titta på meningarna eftersom de skiljer sig från varandra. Elev 1 har i början av året skrivit någon mening per loggboks-lektion till att idag skriva alla meningar som finns den aktuella veckan. Eleven skriver i början av året blandat med stora och små bokstäver genom en mening. Mot slutet av läsåret skriver eleven efter en korrekt struktur med stor och liten bokstav samt punkt. Jag anser därför att eleven behärskar en skriftspråklig struktur redan i förskoleklass.

Elev 2 har i början av läsåret för det mesta endast skrivit någon mening. Eleven behärskar inte skriftspråkets struktur ännu utan använder även i slutet av läsåret endast stora bokstäver men med punkt efter en avslutad mening. Så progressionen blir att eleven i början av läsåret för det mesta endast skriver en hel mening till att i slutet av läsåret skriva alla meningar i loggboken.

Men en progression i elevens användande av en skriftspråklig struktur finns inte. Det är inget krav för förskoleklassen vilket innebär att eleven har god tid på sig att lära sig detta under kommande läsår.

4.2.3 Sammanfattning

De som kommit fram är att loggböckerna är varandra lika. Båda innehåller meningar med bilder till och materialet är skrivböcker i A-5 format. Skillnaden blir att eleverna skriver med olika verktyg. Detta bidrar till att den progression som min undersökning syftar till att undersöka är svår att se i den loggbok som är skriven med dataskrift till skillnad mot den som är skriven med penna. Loggböckerna som är skrivna med dataskrift blir lika varandra i meningarnas struktur vilket de som skrivs med penna inte är. De ger istället ett personligt intryck. Slutsatsen blir att loggböckerna ser ungefär lika ut men strukturen i innehållet är beroende av det verktyg som används vid skrivandet.

4.3 Intervjuer

Här har jag sammanställt resultatet från intervjuerna med lärarna samt de fyra utvalda eleverna.

4.3.1 Läraren i förskoleklass 1

Min första fråga handlade om vad läraren anser är det bästa skrivverktyget när eleverna ska skriva loggbok. Läraren valde att direkt börja prata gott om iPad och vilket bra verktyg det är under de tidiga åren i skolan när eleverna behöver mycket hjälp. Eleverna lär sig att se bokstäverna, stora som små, sätta ihop dem i meningar samtidigt som de hinner tänka på att få med allt. Det blir alltid snyggt vilket läraren betonar som viktigt för eleverna. Den här läraren ser pennan som något som alltid finns att tillgå men föredrar iPad till loggboksskrivandet.

Vidare frågade jag om läraren går igenom elevernas loggböcker i efterhand och summerar utveckling. Läraren menar att när eleverna arbetar med iPad så gäller det att hjälpa dem direkt. Oftast lyckas de skriva ner alla veckans meningar utan några direkta hinder. En bokstav kan missas eller punkten utebli men inga större fel än så. Läraren säger även att det krävs att man ger återkoppling och att man finns där under skrivandets gång när eleverna arbetar med verktyg som iPad. Det är svårt att i efterhand hitta vad eleven har svårt för eller inte kan när det kommer till datautskrifter. Läraren menar vidare att det under de tidiga åren är viktigare att förbereda för skrivning med penna och att iPad då är en mjukare start för

eleverna som slipper tänka på formandet av bokstäver. Fokus blir att få förståelse för språket och dess uppbyggnad. Därför anser läraren att eleverna bäst utvecklar språkets struktur med hjälp av att skriva på iPad.

Det är viktigt att eleverna behärskar en skriftspråklig struktur anser läraren. Att vi använder iPad under de tidiga åren för att hjälpa eleverna att se bokstäverna och bygga upp språket bidrar till att skrivandet med pennan underlättas. I den här klassen finns det ingen som inte tycker det är kul att använda iPad för att skriva. Läraren menar att de flesta andra nog gladeligen skulle använda den mer än de gör. Hen anser att det är en förmån att ha tillgång till iPad i varje klass under ett flertal lektioner i veckan och att detta bidrar till ett varierat lärande. Läraren ser på sig själv som en del av den digitala utvecklingen och anser själv att hen utnyttjar varje tillfälle som ges att inkludera digitala hjälpmedel samt sociala medier i undervisningen. Men visst finns det alltid utrymme för mer kunskap när det kommer till teknik och utveckling. Idag är det svårt att veta för mycket.

4.3.2 Läraren i förskoleklass 2

I den här intervjun började jag med att fråga vilka skrivverktyg läraren anser vara det bästa för eleverna när de ska skriva loggbok. Läraren började med att förklara vilka resurser som finns tillgängliga i dagsläget på skolan och att förskoleklasserna ännu inte har tillgång till iPad eller dator. Dock skulle valet för loggboksskrivandet ändå fallit på pennan då läraren själv anser att det är den bästa vägen för eleverna att lära sig skriva. Hen menar även att det bästa med att skriva för hand är att vi kan se den progression som förhoppningsvis skett under året som gått. De flesta elever skriver inte så mycket när de kommer till förskoleklassen men desto mer mot slutet. Utvecklingen går att följa i loggböckerna. Detta bidrar till att eleverna behärskar skrivande utifrån rätt struktur och uppbyggnad.

Läraren anser sig ha för lite kunskap om iPad i dagsläget. Men anledningen till att den inte används är för att den inte finns tillgänglig. Det framgår dock att varken läraren eller kollegor har ställt frågan eller ifrågasatt varför inte digitala verktyg finns att tillgå i förskoleklassen. Det visar sig även att läraren föredrar pennan för loggboksskrivandet eftersom hen anser att formandet av bokstäver och att lära sig skriva ihop dem till ord är en viktig grund i skrivandet. Här ges eleverna möjlighet att börja lugnt med avskrivning från tavlan. Genom att eleverna själva får skriva och använda sig av stor och liten bokstav samt punkt skapas goda

förutsättningar för att eleverna ska behärska detta och därmed ges en bra grund att stå på. Att bokstäver skrivs bakvänt eller nästintill oläsligt är inte lika viktigt. Att behärska skrivandets principer i meningens uppbyggnad är viktigt både i och utanför skolan, anser läraren.

Läraren vet med sig att de flesta eleverna som går i klassen använder iPad eller dator hemma. Hon tror absolut att eleverna skulle föredra att skriva på iPad istället för med penna. Läraren är medveten om att hennes förhållningssätt är något gammalmodigt i dagens samhälle och att hon en dag kan tvingas ändra i sin undervisningsmetod. Vidare anser hon att en förutsättning för att kunna gå vidare och utveckla undervisningen är att få möjligheten att lära sig mer om iPad och dator.

4.3.3 Sammanfattning

De likheter som framkommit är att båda lärarna verkar trivas med det skrivverktyg som används för att skriva loggbok. Lärarna menar dock att det alltid finns utrymme för utveckling och förbättring. Dessa två lärare anser att det är en viktig del av skrivandet att eleverna behärskar en skriftspråklig struktur. Vidare säger båda lärarna att eleverna antagligen skulle föredra iPad före penna som skrivverktyg om de fick välja. En skillnad är att iPad endast finns tillgängligt på den ena skolan. Det är även skillnad i hur läraren måste arbeta. Direkt återkoppling och hjälp behövs vid skrivandet med iPad. Det behövs även när eleverna skriver med penna men här kan vi samtidigt även gå tillbaka i loggböckerna över tid för att se om det har skett en progression av skrivandet. Den största skillnaden var att de såg på metoden från olika synvinklar. Läraren som har tillgång till iPad anser att den ger eleverna en mjuk start där fokus inte behöver ligga i att forma bokstäver. Den andra läraren anser istället att avskrivning som metod är enkel och därför bör skrivandet ske med penna då fokus kan vara på att forma bokstäverna.

4.3.4 Eleverna i förskoleklass 1

De här två eleverna gillar att skriva. Det är kul och de har lärt sig att skriva snabbt på iPaden. Båda eleverna använder iPad hemma och tycker att de känner sig säkrare i sitt skrivande genom att använda den också i skolan. Därför är loggboken rolig att skriva eftersom de då får använda iPad under den lektionen. Båda eleverna tror att läraren tycker det är bäst om de kan skriva på iPad för då kan hen enklare läsa vad som står. Båda eleverna menade att de oftast tänker på att det blir fint när de skriver på iPad. Det är skönt att slippa tänka på att skriva fint och istället bara kunna trycka in de bokstäver som man behöver.

4.3.5 Eleverna i förskoleklass 2

Eleverna här har lite skilda åsikter. Den ena gillar att skriva och den andra tycker det är ganska jobbigt. Den eleven som tycker det är kul att skriva frågar jag vidare varför det är så. Eleven menar att hen har lärt sig skriva både bra och fint vilket har gjort att det blivit roligare och roligare att skriva ofta och mycket. Båda eleverna tycker att iPad vore kul att testa att använda i skolan. Hemma använder de iPad så det hade inte varit något nytt även om det vore roligare än pennan. Det finns inte iPad på lågstadiet än. Ibland frågar de och då säger lärarna att det kommer att finnas inom en snar framtid. Eleverna tror att lärarna måste använda sina pengar för att kunna köpa iPads. De tror inte att läraren vill använda iPad på sina lektioner. Läraren kanske inte vet hur man gör när man använder en iPad. Eleven som tycker mest om att skriva tänker på att skriva fint och så likt det läraren skrivit på tavlan som möjligt. Den andra eleven måste fokusera så mycket på att forma bokstäverna att hen tillslut inte orkar mer och det blir oftast endast två meningar av tre möjliga.

4.3.6 Sammanfattning

De likheter som framkommit under intervjuer med utvalda elever är att nästan alla tycker det är kul att skriva loggbok. Alla eleverna föredrar iPad framför pennan. Båda intervjuerna visade att eleverna har reflekterat över varför deras undervisning ser ut som den gör och hur lärarens förhållningssätt kan påverka. Den första skillnaden var att en elev inte tyckte det var kul att skriva. Hen använde penna. Vidare var de elever som skrev med iPad mera trygga i skrivandet. Den största skillnaden är att den ena klassen inte har tillgång till iPad. Detta innebär att eftersom eleverna som skriver med iPad tillåts att tänka på annat istället för att fokusera på att forma bokstäver som eleverna med penna måste göra skiljer sig skrivprocessen åt. Slutsatserna blir att skrivandet med penna bidrar till en djupare förståelse för bokstävernas form och meningars struktur medan skrivandet med iPad leder till att utveckla en förståelse för bokstäver och meningars struktur men även en medvetenhet om skrivprocessen.

5. Diskussion

I den här delen diskuterar jag mina resultat med utgångspunkt i syfte och frågeställningar. Jag avslutar med några slutsatser och mina reflektioner.

Hur fungerar arbetssättet loggboken för att eleverna ska ges möjlighet att tänka, känna och även lära sig i skrivandet?

Mina resultat visar att alla tre delarna i skrivandet fungerar både i användandet av iPaden respektive pennan vid loggboksskrivandet. Det är dock skillnad på vad det är för lärande som eleverna får med sig. iPaden stimulerar eleverna till att vilja skriva mycket och ofta. Pennan gör det svårare för eleverna att tycka att det alltid är kul att skriva då det krävs mycket fokus på formandet av bokstäverna. Att resultatet tolkats av mig kan självklart ha påverkat mina resultat om användandet av iPad och penna (Stukát, 2005, s. 33). Men vad resultatet visar är att möjligheterna att utveckla sitt tänkande finns men det tänkande som sker är av olika karaktär vilket bidrar till att tänkandet, känslorna och lärandet inte fyller samma funktion för eleven genom användandet av de olika skrivverktygen. Mitt resultat styrker dock Molloy's (2008, s. 31) som menar att loggboken fungerar bra för utveckling av tänkandet. Hon menar vidare att eleverna lär sig reflektera över den process som lärandet sker i vilket, enligt mina resultat, skrivandet på iPad främst skapade förutsättningar för. Men vad metoden bidrar till är att öppna upp för skrivandet, och tänkandet, oavsett vilket verktyg som används. På den här nivån behöver eleverna lära sig det grundläggande för ett framtida skrivande. Gibbons (2013, s. 113-115) stödjer användandet av loggboken speciellt i de tidiga åren då en text som bygger på elevernas erfarenheter enklare kan öppna upp för just tankar och känslor. Genom att läraren vägleder eleverna och ger återkoppling kan de utveckla dessa kognitiva delar i skrivprocessen. Är det penna eller iPad som genom loggboksskrivandet främst bidrar till att utveckla elevens förmåga att använda en skriftspråklig struktur med stor och liten bokstav samt punkt?

Resultatet tyder på att skrivverktygen på olika sätt bidrar till en utveckling men att utvecklingen inte är densamma. Det visade sig att skrivandet på iPad gjorde eleverna säkra på att använda tangentbordet och vidare att bygga upp en mening efter feedback från läraren. Allt finns i princip framför dem och det är bara att knappa in det som står skrivet på smartboarden. Det svåra var att se en progression i den digitala loggboken över året som gått, speciellt när jag jämför med den handskrivna loggboken där det visar sig så tydligt. iPad bör därför endast

användas som ett verktyg för att kompensera det vanliga skrivandet vilket också framhålls av Kristensson (Jämterud, 2015). Eleverna som skriver med pennan får en djupare förståelse för bokstävernas form. Det som vidare skiljer sig är att pennan skapar något som iPaden aldrig kan, nämligen personlighet i texten genom den olika form och stil som bokstäverna har i respektive loggbok vilket speglar sin författares sätt att uttrycka sig (Strömquist, 2014, s. 82). Detta är enligt mig viktigt för att lärare ska förstå en individ genom språkets form. Däremot visar mina resultat att iPaden skapar en glädje hos barnen. Att inläringen ska vara lustfylld och medföra glädje menar Strömquist (1993, s.13) som anser att det är en förutsättning för att utvecklas i sitt språk. Läroplanen säger att ett lustfyllt lärande är vad skolans verksamhet ska stå för vilket styrker Strömquist (Skolverket, 2011, s. 13).

Vilket förhållningssätt har lärare och elever till de skrivverktyg som används i skrivundervisningen?

Resultaten från elevintervjuerna visade att de flesta idag är vana vid att använda iPad hemma och därmed känner sig trygga med verktyget. Alla lärare känner inte samma trygghet i att använda digitala verktyg. Här krävs det mycket jobb från skolorna och rektorerna som måste motivera sina lärare och hjälpa dem mot en mer digital undervisning för att hänga med i samhällsutvecklingen och ge eleverna ett lustfyllt lärande. Vissa lärare har växt upp utan digitala hjälpmedel vilket präglar deras sätt att forma undervisningen. Dock står det i läroplanen för förskoleklassen att digitala verktyg ska användas i undervisningen, både för skrivande samt skapande, vilket gör att det inte borde finnas skolor som fortfarande tillåter gamla vanor där inga digitala hjälpmedel förekommer (Skolverket, 2016). Det som är synd är att det går ut över eleverna som inte ges samma möjligheter som andra. Förhållandet till pennan

5.1 Slutsats

Eftersom resultaten har tolkats utifrån min socialkognitivistiska grundhållning har fokus hamnat runt tankar, känslor och lärande samt hur dessa kognitiva delar är beroende av bekräftelse från en mer erfaren person för att kunna utvecklas. I förskoleklass är lärarens roll som vägledare betydelsefull för att eleverna ska utvecklas i skrivandet och genom skrivprocessen. Att eleverna ska lära sig att känna trygghet i användandet av skrivverktygen är viktigt samt att lärandet ska vara lustfyllt och medföra glädje. Samtidigt måste vi utmana

eleverna för att de ska känna motivation till att vidare utvecklas i sitt skrivande. Loggboken är utifrån mitt perspektiv ett utmärkt arbetssätt som inrymmer alla dessa delar. Dock vill jag tydliggöra att jag förespråkar ett varierat lärande där både iPad och penna finns att tillgå i skrivundervisningen.

Sammanfattningsvis är skolans uppdrag komplext. Skolan har krav på sig att vara på ett visst sätt och att även barnen ska bli på ett visst sätt. Eleverna måste därför ges möjlighet att lära sig arbeta med både penna och digitala verktyg. Läroplanen för förskoleklassen säger det och mitt resultat säger även så. De har olika sidor som är viktiga för elevernas utveckling i skrivandet. Loggboken är en bra metod att välja för att eleverna ska få öva på att skriva under de tidiga åren.

5.2 Reflektioner

I inledningen beskrev jag kort hur viktigt det är att eleverna får öva på att skriva, något som loggboksskrivandet bidrar till. Något som även är bra med loggboken är att elevernas erfarenheter används i undervisningen vilket bidrar till att skapa ett lustfyllt lärande. Genom att bygga upp en trygghet till det verktyg som finns att tillgå kan vi även skapa ett positivt lärande. Loggboken skulle kunnat användas flera gånger i veckan men kanske även innefatta något annat att skriva om. Jag tycker att det är en bra metod som lärare kan använda på flera olika sätt för att under de tidiga åren vägleda eleverna i sitt skrivande. Det viktiga är ändå i slutändan att eleverna hamnar i en miljö där de stimuleras till att skriva. Det spelar ingen roll om det sker på iPad eller med penna så länge läraren är medveten om att eleverna behöver både och för att kunna verka i samhället. Min undersökning visar att det finns både positiva och negativa sidor med att använda iPad eller penna som skrivverktyg. Konsekvensen blir att vi lärare måste ha kunskap om skrivverktygen för att kunna göra medvetna val till vår undervisning.

Jag valde medvetet att undersöka ett krav som först dyker upp i kursplanen för svenska årskurs 1-3. Detta gjorde jag av eget intresse för mitt kommande yrke i förskoleklass, för att se hur jag själv bör arbeta med att synliggöra elevernas progression i skriftspråket. En sak som jag funderade över var att jag inte vet om de eleverna som skriver på iPad kan klara detta krav, som jag utgått ifrån, genom att skriva med en penna. Frågan är om de verkligen förstår att de använder små och stora bokstäver eller om de bara trycker på tangenterna utan att fundera. Här skapas en osäkerhet hos mig. När det kommer till att uppfylla ett krav är min

fråga om kursplanen i svenska årskurs 1-3 utgår från att vi ska lära eleverna skriva med penna eller om det går lika bra med iPad? Efter att ha genomfört min undersökning känner jag någonstans att pennan borde vara huvudverktyg och iPaden ett komplement eftersom skrivande för hand kräver, möjliggör och synliggör mer av en skriftspråklig utveckling.

Något som jag i slutänden även reflekterat över är att i skrivandet med penna används hela handen och vid skrivandet med iPad endast fingerspetsen. Det betyder att en större del av eleven, rent kroppsligt, är aktiv i skrivandet med penna jämfört med iPad. Kan detta på nått sätt ha ett samband med mina resultat kring skrivverktyget iPad som inte synliggör, möjliggör eller kräver samma av elevens skrivande jämfört med pennan. I så fall skulle min uppsats vara relevant för andra forskare inom området och lärare för att skapa förståelse om varför iPad endast bör användas som ett komplement till pennan. Jag skulle gärna undersöka detta vidare.

Referenser

Aspflo, Ulrika (2007). *Vad är det för skillnad?* Ur tidsskriften *Pedagogiskt Perspektiv*.

Artikel 5. Stockholm. (Hämtad 2017-03-12) Tillgänglig:

http://media.pedagogisktperspektiv.se/2010/09/artikel_5_vad_ar_det_for_skillnad.pdf

Brodin, Jane (2016). *Datorn ger eleverna bättre självförtroende*. Skolverket. (Hämtad 2017-03-10). Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/specialpedagogik/undervisning/datorn-ger-eleverna-battre-sjalvfortroende-1.150683>

Ejvegård, Rolf (2009). *Vetenskaplig metod*. (Upplaga 4:1). Lund: Studentlitteratur.

Evenshaug, Oddbjorn; Hallen, Dag (2001). *Kognitiv utveckling ó Piaget och Vygotskij*. (Upplaga 2:12). Lund: Studentlitteratur.

Frykholm, Clas-Uno (2007). Pedagogiska konsekvenser. Ur (red.) Ewald, Annette; Garne, Birgitta. *Att läsa och skriva ó forskning och beprövad erfarenhet*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. (Hämtad 2017-03-20). Tillgänglig:

<http://modersmal.skolverket.se/polska/images/stories/filer/pdf1887.pdf>

Gibbons, Pauline (2013). *Stärk språket stärk lärandet*. (Upplaga 3). Stockholm: Hallgren & Fallgren.

Glaserfeld E. von (1995). A constructivist approach to teaching. In Steffe L. P. & Gale J. (eds.) *Constructivism in education*. Erlbaum, Hillsdale: 3-15. (Hämtad 2017-03-15).

Tillgänglig: <http://www.vonglasersfeld.com/172>

Ivanic, Roz (2004). Discourses of Writing and Learning to Write. Ur tidsskriften *Language and Education* Vol.18 No. 3. (Hämtad 2017-03-13) Tillgänglig:
<http://eprints.lancs.ac.uk/3948/1/ivanic1.pdf>

Johansson, Bo; Svedner, Per-Olov (2010). *Examensarbetet i lärarutbildningen*. (Upplaga 5). Uppsala: Kunskapsföretaget.

Jämterud, Ulf (2015). *Framgångsrik språk-, läs- och skrivutveckling*. Skolverket. (Hämtad 2017-03-15). Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/itiskolan/sa-arbetar-andra/svenska/framgangsrik-sprak-las-och-skrivutveckling-1.221475>

Krokmark, Tomas (2011). *Den tidlösa pedagogiken*. (Upplaga 2:3). Lund: Studentlitteratur.

Leijon, Marie (2016). *Användning av datorer utmanar skrivandet*. Skolverket. (Hämtad 2017-03-11). Tillgänglig:
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/it-i-skolan/undervisning/anvandning-av-datorer-utmanar-skrivandet-1.218292>

Liberg, Caroline (2007). Läsande, skrivande och samtalande. Ur (red.) Ewald, Annette; Garne, Birgitta. *Att läsa och skriva ó forskning och beprövad erfarenhet*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. (Hämtad 2017-03-20). Tillgänglig:
<http://modersmal.skolverket.se/polska/images/stories/filer/pdf1887.pdf>

Liberg, Caroline; Af Geijerstam, Åsa; Wiksten Folkeryd, Jenny (2010). *Utmana, utforska och utveckla! Om läs- och skrivprocessen i skolan*. (Upplaga 1:2). Lund: Studentlitteratur.

Lindö, Rigmor (2002). *Det gränslösa språkrummet. Om barns tal- och skriftspråk i didaktiskt perspektiv.* (Upplaga 2). Lund: Studentlitteratur.

Lundberg, Ingvar (2007). *God skrivutveckling- kartläggning och undervisning.* (Upplaga 1). Stockholm: Natur & Kultur.

Lövgren, Erica (2009). *Med datorn som skrivverktyg ó språk, motorik och bokstavsformer.* (Upplaga 1). Stockholm: Bonniers.

Mark, Oskar; Holmström, Simon (2010). *Filosof.se ó om tänkare och idéer.* (Hämtad 2017-04-07. Tillgänglig: <https://www.filosof.se/kant.html>

Molloy, Gunilla (2008). *Reflekterande läsning och skrivning.* (Upplaga 2). Lund: Studentlitteratur.

Pålsson, Stefan (2015). *Språkundervisning i en digital tid.* Skolverket. (Hämtad 2017-03-09). Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/itiskolan/sa-arbetar-andra/sprak/sprakundervisning-i-en-digital-tid-1.235324>

Patel, Runa; Davidson, Bo (2011). *Forskningsmetodikens grunder ó Att planera, genomföra och rapportera en undersökning.* (Upplaga 4). Lund: Studentlitteratur.

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.* Stockholm: Fritzes, 2011.

Skolverket (2016). *Läroplan för förskoleklassen*. Tillgänglig:

<https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/forskoleklass/laroplan-for-forskoleklassen-1.255643>

Strömquist, Siv (2014). *Konsten att tala och skriva*. (Upplaga 5). Malmö: Gleerups.

Strömquist, Siv (2014). *Skrivboken ó Skrivprocess, skrivråd och skrivstrategier*. (Upplaga 7). Malmö: Gleerups.

Strömquist, Siv (1993). *Skrivprocessen ó teori och tillämpning*. (Upplaga 2). Lund: Studentlitteratur.

Stukát, Staffan (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.

Säljö, Roger; Jakobsson, Anders; Lilja, Patrik; Mäkitalo; Åberg, Mikaela (2011). *Att förädla information till kunskap ó Lärande och klassrumsarbete i mediesamhället*. Stockholm: Norstedts.

Taube, Karin (2011). *Barns tidiga skrivande*. Stockholm: Norstedts.

Trageton, Arne (2014). *Att skriva sig till läsning ó IKT i förskoleklass och skola*. (Upplaga 2). Stockholm: Liber.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer: inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. (Hämtad 2017-03-05). Tillgänglig: http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

Vygotskij, Lev S. (2001). *Tänkande och språk*. Göteborg: Daidalos AB.

Wertsch, J.V. (1994). *The primacy of Mediated Action in Sociocultural Studies. Mind, Culture and Activity. Volume. 1, No. 4*. Routledge. (Hämtad 2017-03-25). Tillgänglig: <http://dx.doi.org/10.1080/10749039409524672>

Wertsch, J.V. (1998). *Mind as action*. New York: Oxford University Press. (Hämtad 2017-03-25). Tillgänglig: <https://global.oup.com/academic/product/mind-as-action-9780195117530?cc=se&lang=en&>

Wengelin, Åsa (2013). Kan undervisning användas för att undvika läs- och skrivsvårigheter? Ur (red.) Nilholm, Claes; Wengelin, Åsa. *Att ha eller sakna verktyg: om möjligheter och svårigheter att läsa och skriva*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1 - Brev till vårdnadshavare

Hej!

Jag heter Frida Lindholtz och är lärarstuderande. Nu under våren kommer jag skriva mitt examensarbete vid Karlstads Universitet som kommer att handla om en jämförelse av iPad respektive penna som eleverna erbjuds använda i skrivande av loggboken. Genom undersökningen vill jag utreda och om något av dem ger bättre effekt för utvecklingen av en skriftspråklig struktur d.v.s. att använda stor bokstav i början av mening och punkt i slutet. Jag kommer även undersöka om loggboken tillåter tankar och känslor som är delar av skrivlärandet.

I undersökningen är mitt huvudmaterial den loggbok som eleverna jobbar med varje vecka. Utifrån denna tänker jag sedan bilda mig en uppfattning om eleverna kan utvecklas i sitt skrivande genom att se tillbaka i elevernas böcker under året som gått. Jag kommer genomföra intervjuer med lärare och utvalda elever i syfte att ta reda på hur deras förhållningssätt ser ut till iPad respektive penna. Observationer kommer även ske under de lektioner då eleverna skriver i sin loggbok d.v.s. minst 1 lektion i veckan under en period på 4 veckor. Jag kommer att anteckna det jag observerar förhand i ett observationsschema.

Undersökningen är helt anonym och ingen kommer veta vem som har sagt eller gjort vad. All information som kommer ifrån er och verksamheten kommer att behandlas enligt Vetenskapsrådets etiska principer och kommer endast användas i examensarbetet. Ett eventuellt deltagande kan när som helst avbrytas och det är frivilligt att ställa upp.

Kontakta mig gärna om ni har frågor!

Jag godkänner att mitt barn anonymt är med i din undersökning

Barnets namn.....

Vårdnadshavare.....Vårdnadshavare.....

Frida Lindholtz xxxx-xxxxxx

Bilaga 2 – Intervjuformulär lärare

Datum:

Lärare:

Vad tycker du är bäst för eleverna att jobba med när det kommer till att skriva loggbok, penna eller ipad?

Varför tycker du det?

Använder du loggböckerna för att se över elevens utveckling under året som gått? Eller är det enbart direkt feedback vid skrivandet?

Har du jobbat med båda verktygen i din undervisning?

Varför? (om läraren endast jobbar med det ena verktyget).

Vilket av de två verktygen tror du bäst kan utveckla elevens struktur i språket?

Varför tror du det?

Hur viktigt tycker du det är att eleverna kan behärska språkets struktur med stor- och liten bokstav, och punkt?

Hur skulle du vilja jobba med olika verktyg om du fick välja?

Varför skulle du välja så?

Vilket av verktygen för skrivande tror du eleverna tycker är bäst?

Hur ser du på dig själv och ditt förhållningssätt till de verktyg som erbjuds i din undervisning?

Vill du komma vidare i din undervisning eller stanna kvar där du är?

Bilaga 3 - Intervjuformulär elever

Datum:

Elever:

Tycker du det är kul att skriva?

Varför tror du att du tycker det är kul?

Vad skriver du helst med penna eller på ipaden/datorn?

Varför tror du att du helst gör det?

När du skriver i din loggbok vad använder du då?

Kan du välja att skriva med något annat verktyg?

Varför tror du att det är så?

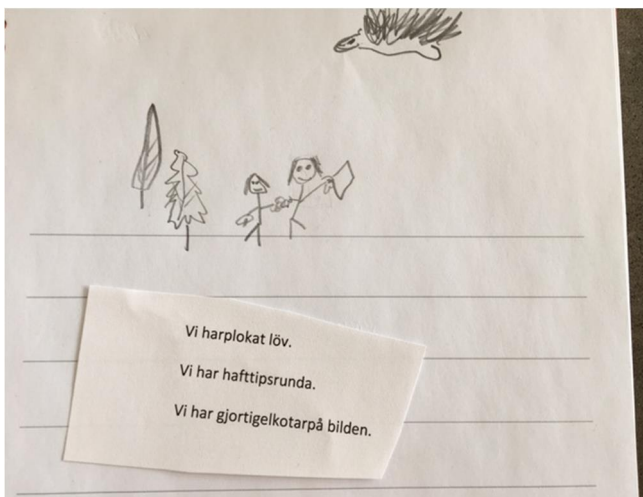
Tänker du på något när du skriver? Något som du kan komma på?

Bilaga 4 – Observationsschema

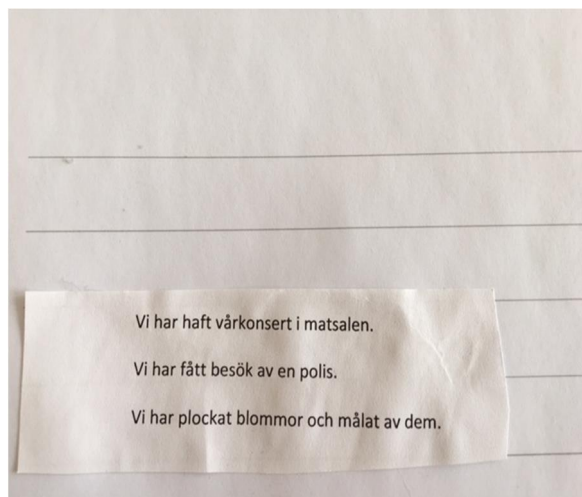
Observationsschema			
Skola	Elev	Datum	
	Tankar	Känslor	Lärande
Vad?			
Hur?			
Varför?			
Egna reflektioner			

Bilaga 5 – Loggboken i dataskrift av förskoleklass 1

Elev 1:

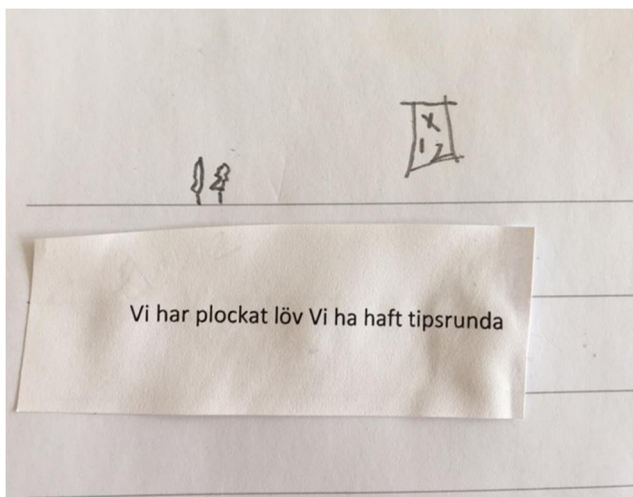

Hösten 2016

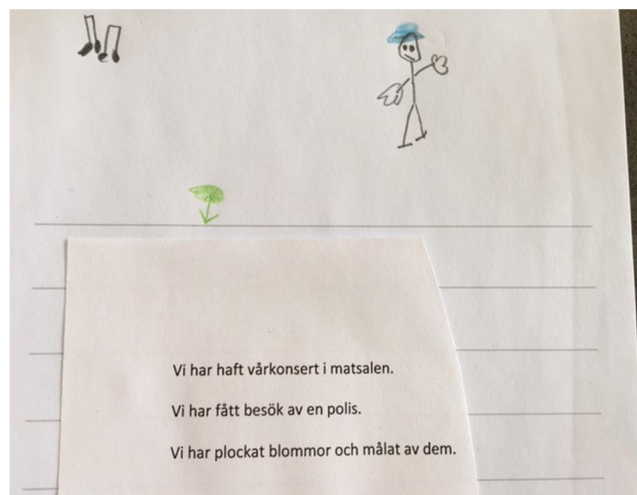

Våren 2017

Elev 2:

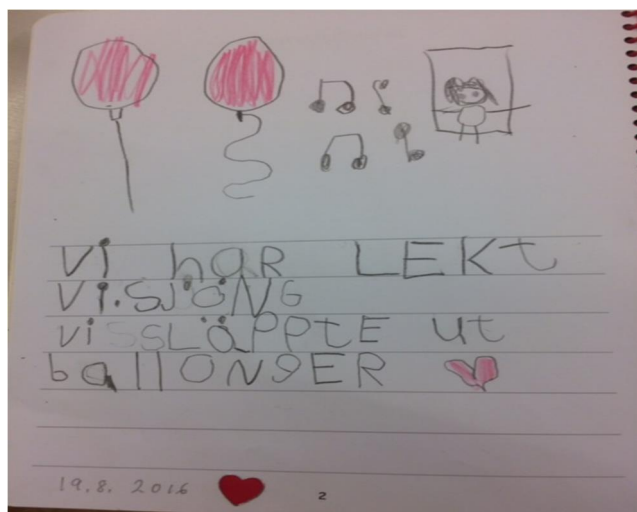
Hösten 2016

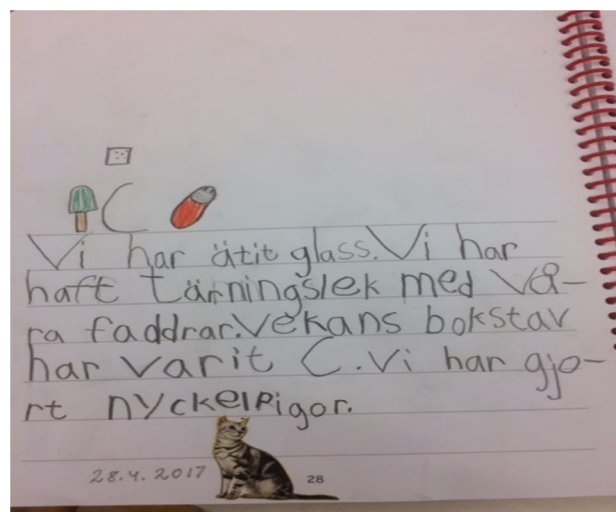
Våren 2017

Bilaga 6 – Loggboken i handskrift av förskoleklass 2

Elev 1:

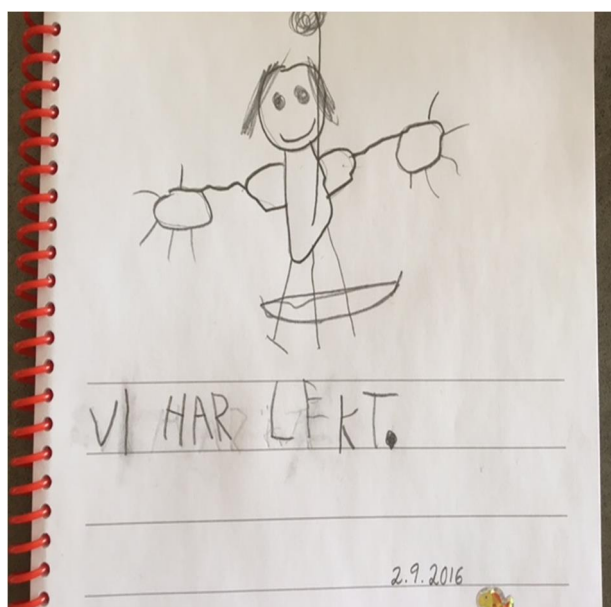

Hösten 2016

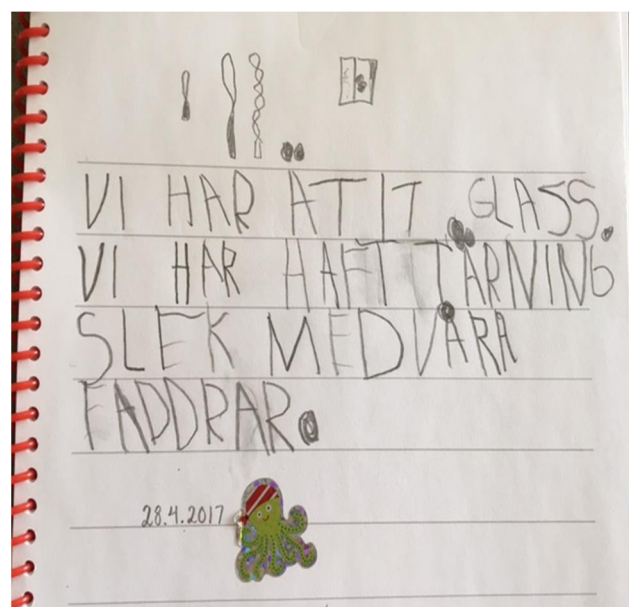

Våren 2017

Elev 2:

Hösten 2016

Våren 2017